

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

§. II. An ex voluntate Legislatoris in materia de se gravi, & graviter conducente ad finem præcepi possit esse obligatio solum venialis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

&c. dum adest iusta causa ut aegritudo non levis, metus gravis &c.

Pars secunda, habet locum in legibus divinis per se respicientibus utilitatem operantis, ut in praecepto Baptismi, Pœnitentiæ &c. non obligante cum vitæ periculo, secluso periculo damnationis, uti nec praeceptum confessionis ad confitendū integre materialiter, seu omnia commissa, dum sine magno valde incommodo nequeunt exponi ut si æger sine ingenti difficultate progredi non potest, aut si pluribus à Confessario sit succumbendum ut tempore pestis; aut est periculum con-

ragionis: aut si sacerdos celebrare debet conscius peccati mortalis destitutus confessario, tunc inconfessus cum prævia contritione potest dicere missam.

Pars tertia, patet in ablatione rei alienæ, quæ si fit in extrema necessitate, caret omni culpa (si in valde gravi excusat saltem à mortali furtum rei necessariæ, victui, amictui, medicinæ &c. Sporer p. 1. Decal. c. 5. nu. 11.) uti & officio invaloris vitæ est licita cum moderamine inculpatæ

tutelæ.

* *

§. II.

An ex voluntate legislatoris in materia de se gravi, ac graviter conducente ad finem præcepti possit esse obligatio solum venialis:

714. **O**Mnes fere apud Mærat. hic *D. 13. S. 3. contra Sayrum in clavi Regia lib. 3. c. 7. nu. 17.* concedunt nullum legislatorem etiam DEUM posse sub reatu mortali obligare in materia, quæ consideratis omnibus circumstantiis est levis. Ratio, quod etsi existentia legis, & hujus obligatio pendeat à voluntate Legislatoris ut à causa moraliter efficiente, attamen ad hoc necessarò prærequiritur capacitas materiæ, supra quam obligare non potest, sed materia levis de se est incapax gravis obligationis, sicut delictum leve est incapax gravis pœnæ, ita

ut nec DEUS queat graviter illud castigare. Hoc supposito.

Respondeo ad quaesitum affirmativè cum Soarez *lib. 3. de Legib. c. 27. n. 7.* Sanch. *lib. 1. de Matr. D. 9. n. 6. & lib. 6. in Decal. c. 4. num. 25. &c.* contra Vasq. *1. 2. D. 158. c. 3. num. 17. & c. 4. à num. 32.* acriter repugnantem Bellarm. & alios apud Pal. *tom. 1. tract. 2. D. 2. p. 8. num. 5.* qui nobiscum sentiunt *num. 4.* Ratio est, quod etsi materia sit capax gravis obligationis, illa tamen non est causa effectiva moralis obligationis, sed libera voluntas Legislatoris, cui

X xx 2

cui

cui sicut est liberum sub nulla culpa directè obligare in materia gravi, ut patet in legibus purè pœnalibus, & Regulis plurium Religionum non obligantium directè sub ulla culpa, ita est eidem liberum directè obligare solum sub culpa levi.

715. Objicit Vasq. dato semel humano præcepto, vis obligandi quam habet, derivatur ex lege naturali, quæ dicitur parendum esse superioribus, sed lex naturalis in materia gravi nequit obligare leviter. Secundò, in materia levi nequit obligare graviter per *num.* 713. ergo nec in materia gravi leviter. Tertio, votum emissum in materia gravi obligat graviter, esto votenti sit liberum vovete, ergo etiam lex in materia gravi stringit graviter.

Respondeo ad primum, jus naturæ in materia non necessaria non dicitur parendum superioribus ultra quantitatem obligationis per leges impostæ, hæc enim obligatio supponitur ad jus naturale, & ideo falsum est, quod ex naturali jure derivetur obligatio legis positivæ humanæ, sed immediate à potestate Legislatoris ferentis legem. Neganda proinde est Major, & concessi minori nego consequentiam, disparitas est, quod obligatio legis naturalis sit necessaria, & idcirco obligat juxta capacitatem præsuppositæ materiæ obligatio verò legis humanæ est libera, activa quidem immediatè, passiva vero mediatè, passiva enim obligatio dicitur illa, quæ moraliter resultat in subditio ex activa, quæ est ipsa legis essentia, nam lex essentialiter est vinculum obligationis

inductivum, unde passiva est effectus legis, secus activa, Soarez *n.* 11.

Ad secundum est disparitas, quod obligare mortaliter in materia levi superet potestatem Legislatoris, secus obligatio levis in materia gravi.

Ad tertium nego antecedens cum Præposit. hic *qu. 95. D. 3. dub. 2.* unde potest quis sub veniali sine absurdo vovete castitatem. Non est paritas à juramento obligante necessario sub mortali in materia gravi, quia dicere veritatem in juramento assertorio non oritur ex voluntate jurantis, sed ex natura rei, hoc ipso autem nascitur obligatio gravis dicendi verum obligatio enim hæc opponitur injuriæ, quæ fit DEO, dum accercitur in testem falsi, atqui hæc injuria est gravis, ergo obligatio dicendi verum, aut promittendi in juramento promissorio est gravis.

Dices ergo etiam potest quis contrahere matrimonium, aut profiteri Religionem sub reatu levi, aut ad tempus.

Respondeo negando illatum, quia de utriusque essentia est perpetuitas, & insolubilitas, in matrimonio quidem ex jure naturali, aut divino, in professione saltem ex Ecclesiastico jure, hoc ipso autem volens contrahere, aut profiteri talem statum necessitatur ad se graviter obligandum, cum enim venialia facile contemnantur, facile fierent divortia in casu utroque ob frequentes incommoditates cum notabili dispendio utriusque statûs.

